

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltoft 22, 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Dato: **22 JUNI 2005**

J.nr.: 2002-2000-628
Sagsbehandler: MVE
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt nr.: 38

Retsudvalget (2. samling)
REU alm. del - Bilag 331
Offentligt

+ opfølgingsrapporter

Vedrørende inspektion af Arresthuset i Randers

Hermed sender jeg et eksemplar af opfølgingsrapport (nr. 2) af dags dato vedrørende inspektionen den 21. august 2002 af Arresthuset i Randers.

Med henblik på muligheden for at mangfoldiggøre rapporten vedlægger jeg desuden en uhæftet kopi af rapporten.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

22 JUNI 2005

Den 13. september 2004 afgav jeg en opfølgingsrapport vedrørende min inspektion den 21. august 2002 af Arresthuset i Randers. I rapporten meddelte jeg at jeg ventede svar/underretning på nærmere angivne forhold.

Jeg modtog i den anledning en udtalelse af 28. januar 2005 fra Direktoratet for Kriminalforsorgen med bilag, herunder en udtalelse af 11. oktober 2004 fra arrestinspektøren med bilag.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 2. Bygningsmæssige forhold mv.

I direktoratets tidligere udtalelse blev det oplyst at der i forbindelse med den i flerårsaftalen for kriminalforsorgen 2004-2007 indeholdte udvidelse af kapaciteten ville ske en udvidelse af kapaciteten i Arresthuset i Randers med to pladser i 2004. Renoveringen af arresthusets facade vil blive udført i forbindelse hermed. Jeg bad (fortsat) om orientering om udførelsen af renoveringen.

Arresthuset har oplyst at facaderenoveringen er igangsat og forventedes færdig i foråret 2005.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra at renoveringen nu er afsluttet.

Ad punkt 2.3.3. Bibliotek og skolestue

I min endelige rapport af 27. april 2004 vedrørende min inspektion af Arrestafdelingen i Statsfængslet i Horsens henstillede jeg at arrestafdelingen overvejer en løsning svarende den løsning der er valgt i Arresthuset i Holbæk. I sagen vedrørende min inspektion af Arresthuset i Holbæk har den bibliotekar der betjener arresthuset, i lighed med hvad Arresthuset i Randers har fået oplyst, orienteret om at der ikke (længere) findes ét bogkatalog, men at der til stadighed udkommer nye kataloger opdelt i genrer. Bibliotekaren har anbefalet at arresthusets bibliotek får en fortegnelse over de bøger som Holbæk Bibliotek udlåner i genrerne kriminalromaner, rejsebeskrivelser, biografier, gamle danske skønlitterære forfattere og tegneserier, og at kataloger over nyudgivelser inden for alle genrer bliver stillet til rådighed på biblioteket. Denne ordning blev, efter at have været forelagt de indsattes talsmand, umiddelbart iværksat i arresthuset. Direktoratet havde ingen bemærkninger til denne ordning.

Jeg henstillede til Arresthuset i Randers at overveje en tilsvarende løsning for dette arresthus, og jeg bad om underretning om hvad der skete i anledning af min henstilling. Jeg bemærkede at jeg var bekendt med at den generelle biblioteksaftale mellem direktoratet og Kommunernes Landsforening var under revision.

Arresthuset har oplyst at der er truffet aftale med kommunebiblioteket i Randers om levering af bogkatalog til arresthusets bibliotek.

Det fremgår videre af direktoratets udtalelse at ordningen fungerer således at arresthuset ca. en gang om måneden modtager bogkataloger over nye bøger, så de indsatte kan orientere sig om nyudgivelser i de forskellige genrer. Det er herefter anført at der i arresthuset er samme praksis som i Arresthuset i Holbæk.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad punkt 3.2. Fritid

For en god ordens skyld bad jeg arresthuset om at sende mig en kopi af den reviderede husorden.

Husordenen er vedlagt udtalelserne som bilag. Det fremgår ikke af husordenen hvornår den er revideret.

Jeg må anse det for hensigtsmæssigt at husordenen angiver udstedelsestidspunkt, så det fremgår om der er tale om den gældende husorden. Jeg går ud fra at arresthuset vil indføje dette ved den næste revision af husordenen.

Jeg bad arresthuset om at oplyse hvorledes overvejelserne vedrørende indkøb af PlayStation 2 med henblik på en udlejningsordning forløber.

Arresthuset har i udtalelsen til direktoratet meddelt at man afventer resultatet fra den arbejdsgruppe der arbejder med problemstillingen med illegal kommunikation idet PlayStation 2 er baseret på CD.

Direktoratet har telefonisk informeret arresthuset om at problemstillingen ikke længere er relevant i forbindelse med PlayStation 2 der udlejes eller udlånes af arresthuset idet disse konsoller kun kan afspille originale cd'ere og dvd/dvd-spil. På denne baggrund har arresthuset meddelt at man vil sætte indkøb af et passende antal PlayStation 2 til udlån eller udleje til de indsatte i værk.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra at arresthuset har indkøbt et passende antal PlayStation 2, og at udleje- eller udlånsordningen er påbegyndt.

Ad punkt 3.3. Fællesskab

Jeg bad (fortsat) om underretning om og en kopi af arresthusets (endelige) retningslinjer for fællesskab når direktoratet har godkendt disse.

Direktoratet har oplyst at godkendelsen af retningslinjerne fortsat afventer en afklaring af anvendelsen af opholdsstuen (se herom nedenfor).

Jeg beder fortsat om underretning om og om en kopi af arresthusets (endelige) retningslinjer for fællesskab når direktoratet har godkendt disse.

Under henvisning til det af direktoratet anførte (i udsendelsesskrivelse af 16. juli 2002 vedrørende fællesskab i arresthusene som er citeret i min endelige rapport vedrørende inspektionen) om de bygningsmæssige muligheder, det forhold at arresthuset råder over et opholdsrum og talsmandens ønske om udvidet fællesskab, henstillede jeg i den endelige rapport til arresthuset (igen) at overveje en udvidelse af fællesskabsmulighederne, herunder en anvendelse af opholdsrummet som fællesskabsrum for mindre end ni indsatte ad gangen. Jeg bad om underretning om resultatet af arresthusets overvejelser.

Arresthuset har i den tidligere udtalelse anført følgende vedrørende fællesskab:

”Ønske om fællesskab med en bestemt medindsat fremsættes på anmodningseddél – ønsket om fællesskab behandles på arresthusets orienteringsmøde den næstfølgende hverdags formiddag. Fællesskab etableres så vidt muligt efter de indsatte ønsker, men det er dog det tjenestegørende personales vurdering af mulighederne for etablering af fællesskab, der er afgørende. I et vist omfang vil der være mulighed for indsatte på 1. sal at spille billard efter nærmere aftale med personalet.

På baggrund af kapacitetsudvidelsen forsvinder muligheden for udvidet fællesskab, idet opholdsstuen inddrages til andre formål.”

Direktoratet oplyste i den tidligere udtalelse at det er korrekt at en del af opholdsstuen inddrages i forbindelse med kapacitetsudvidelsen. Direktoratet oplyste herefter at

det er hensigten at der opsættes en skillevæg i den nuværende opholdsstue således at der kan etableres en celle. Skillevæggen placeres på en sådan måde at den tilbageværende opholdsstue og køkkenet kan blive så rummelig som mulig.

Det er således ikke hensigten at opholdsstuen nedlægges. Direktoratet havde derfor bedt arresthuset om at overveje en udvidelse af fællesskabsmulighederne på baggrund af henstillingen i den endelige rapport vedrørende inspektionen.

I min opfølgingsrapport (nr. 1) tog jeg det oplyste til efterretning og bad om fortsat at blive underrettet om resultatet af arresthusets overvejelser.

Arresthuset har oplyst at der ikke er planer om at udvide fællesskabet på nuværende tidspunkt. Arresthuset har samtidig oplyst at opholdsstuen er inddraget til andre formål, bl.a. kapacitetsudvidelse.

Med henvisning til den tidligere udtalelse (af 12. maj 2004) har direktoratet anført at det ikke har været hensigten at opholdsstuen skulle nedlægges. Direktoratet oplyser at direktoratet derfor vil bede arresthuset redegøre for hvad den del af opholdsstuen der ikke er blevet inddraget til kapacitetsudvidelsen, anvendes til. Når dette er afklaret, vil direktoratet tage stilling til arresthusets retningslinjer for fællesskab.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg beder arresthuset underrette mig om arresthusets redegørelse vedrørende benyttelsen af opholdsstuen.

Jeg bad arresthuset om at overveje i husordenen at præcisere at de "øvrige indsatte" kan komme på gårdtur når de personalemæssige ressourcer er til stede – således som det fremgår af vejledningen til personalet (som gengivet i min endelige rapport), og som det fremgik af arresthusets udtalelse, og herunder hvilke indsatte der sigtes til med "øvrige indsatte". Jeg bad også om at det i husordenen præciseres at indsatte beskæftiget på værkstedet normalt afvikler gårdtur kl. 13.15 – således som det fremgår af vejledningen til personalet (som gengivet i min endelige rapport). Jeg bad om

underretning om resultatet af arresthusets overvejelser. Jeg noterede samtidig mig at der i husordenen ville blive tilføjet oplysning om hvornår gårdtur påbegyndes for indsatte der har celler i henholdsvis stueetagen og på 1. sal.

Jeg noterede mig også det oplyste om at gårdturstiden i sommerhalvåret udvides i den udstrækning der er personale til rådighed.

Arresthuset har i første omgang – i udtalelsen til direktoratet – oplyst at man ikke agter at præcisere gårdturstiderne i husordenen idet man anser det for vigtigere at bibeholde fleksibiliteten i det daglige arbejde. Arresthuset henviste samtidig til at der til tider er indsatte der nødvendiggør gårdtur på forskellige tidspunkter af sikkerhedsgrunde (fx rockere i ”bad standing”).

Efterfølgende har arresthuset telefonisk overfor direktoratet oplyst at man havde misforstået min henstilling. Arresthuset har nu således præciseret husordenen således at det fremgår at der med ”øvrige indsatte” menes indsatte der er anbragt i strafcelle, isolerede eller udelukket fra fællesskab, og at disse vil blive lukket ud til gårdtur når de personalemæssige ressourcer er til stede. Husordenen er endvidere præciseret således at det nu fremgår at indsatte der er beskæftiget på værkstederne normalt vil blive lukket til gårdtur kl. 13.15.

Direktoratet har desuden oplyst at direktoratet har meddelt arresthuset at der ikke er noget i vejen for at arresthuset i særlige situationer som fx når arresthuset både huser indsatte med rockertilknytning og indsatte der er i ”bad standing” i rockerkredse, varierer de ovennævnte tidspunkter af hensyn til orden og sikkerhed i arresthuset.

Direktoratet har herefter taget det oplyste om ændringerne i husordenen til efterretning og har ikke yderligere bemærkninger.

Blandt de bilag jeg modtog sammen med direktoratets udtalelse af 28. januar 2005, findes en følgeskrivelse fra arresthuset til direktoratet af 6. december 2004 hvormed arresthuset har sendt direktoratet en ny kopi af husordenens side 10 ”med arresthu-

sets ændringer vedr. afholdelse af gårdtur". Jeg har samtidig modtaget en fuldstændig kopi af arresthusets husorden. De to udgaver af husordenens side 10 er (umiddelbart) identiske vedrørende afholdelse af gårdtur.

Jeg har noteret mig at der i den udgave af husordenen som jeg har modtaget, er foretaget den ovenfor nævnte præcisering af "øvrige indsatte" – bortset fra at indsatte der er anbragt i strafcelle ikke er nævnt. Det fremgår imidlertid ikke – som anført af direktoratet – at husordenen er præciseret således at det nu fremgår at indsatte der er beskæftiget på værkstederne normalt vil blive lukket ud til gårdtur kl. 13.15.

Det af direktoratet tidligere oplyste om at arresthuset den 6. maj 2004 telefonisk overfor direktoratet havde oplyst at der i husordenen ville blive tilføjet oplysning om hvornår gårdtur ville påbegyndes for indsatte der har celler i henholdsvis stueetagen og på 1. sal – og som jeg noterede mig i min opfølgingsrapport (nr. 1) – fremgår heller ikke af den udgave af husordenen som jeg har modtaget.

Jeg beder om arresthusets og direktoratets bemærkninger hertil.

Ad punkt 4. Lægebetjening

Jeg bad arresthuset sende mig en kopi af den endelige instruks vedrørende medicinudlevering (og udlevering af håndkøbsmedicin) når denne foreligger.

Jeg har modtaget kopi af instruks om medicinudlevering af 27. oktober 2004 og instruks om udlevering af håndkøbsmedicin efter generel anvisning af 3. november 2004.

Jeg har læst de to instrukser, men har ikke taget stilling til indholdet heraf.

Jeg bad arresthuset om at sende mig en kopi af den skriftlige instruks om journaladgangen når denne foreligger.

Jeg har modtaget instruks om opbevaring og omgang med lægejournaler. Instruksen der ikke er dateret, angiver at gælde for "ikke sygeplejeuddannet personalet, der som lægens medhjælp medvirker ved effektivering af ordinationer".

Jeg har læst instruksen, men har ikke taget stilling til indholdet af denne.

Ad punkt 6.1. Forplejning

I min opfølgingsrapport (nr. 1) er bl.a. anført følgende vedrørende forplejningen i arresthuset:

"Efter min opfattelse er det ressourcspild at smide flere portioner mad ud hver dag. Jeg henstillede derfor til arresthuset at overveje på ny at indføre en afbestillingsordning, og jeg bad arresthuset om at underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

Arresthuset har oplyst at man vil genoverveje om der kan etableres en ordning der reducerer madspild. Indsatte skal have mulighed for at fravælge måltider, for eksempel på dage hvor de tilbereder deres egen mad, og på dage hvor de har mulighed for at indkøbe mad udefra.

Direktoratet har henholdt sig hertil. Direktoratet har desuden oplyst at arresthuset telefonisk har oplyst at man nu har indført en ordning hvor de indsatte kan fravælge måltider, men at ordningen ikke er permanent endnu idet arresthuset ønsker at evaluere ordningen.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg beder arresthuset oplyse nærmere om den indførte (midlertidige) ordning herunder hvorledes ordningen fungerer."

Arresthuset har oplyst at de indsatte fravælger måltider på de dage hvor der er mulighed for indkøb af fastfood. Arresthuset har ikke lavet beregninger på eventuelle besparelser.

Direktoratet har henholdt sig hertil. Direktoratet har samtidig oplyst at arresthuset telefoniske har oplyst at det er arresthusets opfattelse at det i et vist omfang har minimeret spildet at de indsatte kan afbestille dybfrostmaden samtidig med at de bestil-

ler mad udefra. Der er arresthusets oplevelse at de indsatte ofte vælger ikke at afbestille den varme mad på de dage hvor de har adgang til selv at tilberede deres mad.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager ikke yderligere vedrørende dette spørgsmål.

I min opfølgingsrapport nr. 1 er videre anført følgende vedrørende forplejning:

”Ifølge husordenen (under punktet forplejning) kan specialkost kun fås gennem lægelig ordination og eventuelt efter nærmere aftale med personalet. Det er herefter i husordenen anført at det i mindre udstrækning vil være muligt at lave mad selv ved henvendelse til personalet.

Jeg bad for god ordens skyld arresthuset om at oplyse hvorvidt denne mulighed for selv at lave mad er en udvidelse i forhold til tilbuddet om køkkentid efter den tidligere omtalte plan.

Arresthuset har oplyst at der ikke er sket en udvidelse af de indsattes køkkentid.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg går ud fra at husordenen ved den næste revision præciseres således at lignende misforståelser fremover kan undgås.”

Hverken arresthuset eller direktoratet er fremkommet med bemærkninger hertil.

Den nævnte sentens findes fortsat i den udgave af husordenen som jeg nu har modtaget.

Jeg går ud fra at det beror på en forglemmelse at husordenen ikke er revideret på dette punkt, og at husordenen derfor nu bliver præciseret på dette punkt således at lignende misforståelser fremover kan undgås.

Ad punkt 6.5. Besøg og telefonsamtaler

Under dette punkt anførte jeg i min opfølgingsrapport (nr. 1) følgende:

"Jeg bemærkede i den endelige rapport at det anførte i husordenen om at telefonsamtaler til andre offentlige myndigheder, politi og forsvarer (der tillades i begrænset omfang), fremstod som en (yderligere) begrænsning i de indsattes adgang til at føre telefonsamtaler med politiet og forsvareren i forhold til den adgang der følger af telefonbekendtgørelsens § 3, jf. straffuldbyrdelseslovens § 56, stk. 1, hvorefter sådanne telefonsamtaler i almindelighed skal tillades.

Jeg henstillede til arresthuset at præcisere formuleringen i husordenen således at den bringes i overensstemmelse med de gældende regler. Jeg bad om underretning herom.

Jeg havde ikke øvrige bemærkninger til det oplyste om telefonordningen for afsonere i arresthuset. Jeg gik dog ud fra at der i hvert enkelt tilfælde foretoges en konkret vurdering af anmodningen om telefonsamtale.

Arresthuset har i udtalelsen gengivet den tilrettede husorden således:

'Det fremgår af husordenen – afsnit T:

Varetægtsarrestanter har som hovedregel ikke adgang til telefonsamtaler, udover til forsvarer i verserende straffesag og til politiet, dog kan der i tilfælde, hvor det skønnes, at kontakten ikke kan afvente almindelig brevveksling, gives tilladelse til telefonopkald, dog under forudsætning af politiets tilladelse.

I henhold til straffuldbyrdelseslovens § 57, har en indsat, i det omfang det er praktisk muligt, ret til at føre telefonsamtaler. *(Her er straffuldbyrdelsesloven og telefonbekendtgørelsen optrykt).*

I henhold til telefonbekendtgørelsens §4 fastsættes følgende regler for arresthuset i Randers:

- Telekort á kr. 100, - købes onsdag aften i forbindelse med udbetalingen af arbejdspenge.
- Den indsatte kan føre 3 telefonsamtaler ugentligt. (mandag til søndag).
- Samtalerne kan have en varighed på op til 10 minutter.
- Samtalerne vil som hovedregel blive henvist til tidsrummet 16:00 - 21:00.
- Anmodning om telefonsamtale fremsættes ved uddeling af middagsmad, på anmodningsseddel samme dag man ønsker samtalen afholdt. På anmodningssedlen anføres:
 - Abonnentens navn.

- Abonnementens tlf. nummer.
- Tilhørsforhold (familiemæssigt el. andet).
- Anmodninger om telefonsamtaler fra personer der telefonisk henvender sig til arresthuset, imødekommes kun, hvis samtalen er livsvigtig - disse samtaler overhøres ligeledes.
- Det er til enhver tid det vagthavende personale der afgør om en telefonsamtale kan gennemføres på det ønskede tidspunkt, ligesom samtalen kan afbrydes af ordens- eller sikkerhedsmæssige årsager.

Telefonsamtaler til andre offentlige myndigheder, politi og forsvarer tillades i begrænset omfang.'

Direktoratet har i udtalelsen anført følgende:

'Arresthuset har i udtalelsen vedrørende ombudsmandens inspektionsrapport gengivet den tilrettede husorden. Heraf fremgår det, at relevante bestemmelser fra straffuldbyrdelsesloven og telefonbekendtgørelsen nu er optrykt i husordenen. Endvidere fremgår det, at der i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret vurdering.

Endelig fremgår det, at arresthuset nu har tilrettet husordenen, således at det fremgår, at 'varetægtsarrestanter ... som hovedregel ikke [har] adgang til telefonsamtaler, udover til forsvarer i verserende straffesag og til politiet, dog kan der i tilfælde, hvor det skønnes, at kontakten ikke kan afvente almindelig brevveksling, gives tilladelse til telefonopkald, dog under forudsætning af politiets tilladelse.'

Direktoratet kan henholde sig hertil. Direktoratet har imidlertid bemærket, at det fortsat er anført, at telefonsamtaler til andre offentlige myndigheder, politi og forsvarer tillades i begrænset omfang. Direktoratet har tilkendegivet over for arresthuset, at man går ud fra at denne formulering, som konsekvens af de foretagne ændringer, skal slettes.'

Jeg har noteret mig det oplyste om at telefonordningen nu er udvidet således at de indsatte (afsonere) har mulighed for at føre tre telefonsamtaler ugentligt i tidsrummet fra kl. 16 til kl. 21 (som hovedregel). Jeg har også noteret mig at de relevante bestemmelser fra straffuldbyrdelsesloven og telefonbekendtgørelsen nu er optrykt i husordenen. Endelig har jeg noteret mig at direktoratet overfor arresthuset har tilkendegivet at direktoratet går ud fra at det fortsat angivne om at telefonsamtaler til andre offentlige myndigheder, politi og forsvarer tillades i begrænset omfang, som en konsekvens af de foretagne ændringer, skal slettes. Jeg foretager herefter ikke yderligere vedrørende telefonordningen."

Af den udgave af husordenen som jeg har modtaget fremgår det fortsat at samtaler med offentlige myndigheder, politi og forsvarer tillades i begrænset omfang.

Jeg går ud fra at det beror på en forglemmelse at den omtalte bestemmelse i husordenen ikke er slettet, og at den derfor nu vil blive slettet.

Ad punkt 6.7. Avishold mv.

I min opfølgingsrapport (nr. 1) er bl.a. anført følgende vedrørende avishold:

”Under inspektionen blev det også oplyst at arresthuset er begyndt at finde udenlandske aviser på internettet og printe et par sider ud til en udenlandsk indsat. Arresthuset henviste under inspektionen til at hvis aviserne skal lånes fra biblioteket, er de mindst en uge gamle inden de indsatte får dem.

Idet jeg citerede direktoratets udtalelse i forbindelse med min inspektion af Arresthuset i Hillerød vedrørende bestemmelsen i straffuldbyrdelsesloven, noterede jeg mig at arresthuset printede nyheder ud til eventuelle udenlandske indsatte der således har mulighed for at læse nyheder på et af hovedsprogene. Jeg måtte forstå arresthusets oplysninger herom således at arresthuset foretager en sådan udprintning hver dag (når der vel at mærke er udenlandske indsatte i arresthuset).

Arresthuset har i udtalelsen oplyst at man har vurderet at det vil være resourcespild at indkøbe flere eksemplarer af landsdækkende aviser, idet de nuværende aviser ikke bliver læst.

For så vidt angår udenlandske aviser har arresthuset oplyst at under forudsætning af at den avis den indsatte ønsker, findes på internettet, vil denne blive printet ud til den indsatte. Ellers vil han få tilbudt en anden avis på sproget.

Arrestforvareren har telefonisk over for direktoratet oplyst at også dansk-sprogede indsatte kan få printet en dansk avis ud fra internettet hvis der fremsættes ønske herom. Det er arrestforvarerens opfattelse at de indsatte er tilfredse med denne ordning.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Under hensyntagen til det oplyste om at de nuværende aviser ikke bliver læst, foretager jeg ikke mere vedrørende dette spørgsmål. Jeg går ud fra at arresthuset ved den næste revision af husordenen vil overveje at medtage muligheden for at låne en avis henholdsvis få udprintet sider fra en udenlandsk avis.”

Hverken arresthuset eller direktoratet er fremkommet med bemærkninger hertil.

Det fremgår af den udgave af husordenen jeg har modtaget at de indsatte har mulighed for at låne en avis, men det fremgår ikke at de indsatte har mulighed for at henholdsvis få udprintet sider fra en udenlandsk avis.

Jeg går ud fra at det beror på en forglemmelse af husordenen ikke er revideret på dette punkt, og at husordenen derfor nu bliver præciseret (også) på dette punkt.

Jeg udtalte videre i min opfølgingsrapport (nr. 1) om bøger på fremmedsprog:

"Arresthuset har oplyst at der findes en mindre samling af bøger på engelsk, men har ikke oplyst ca. hvor mange bøger der er tale om. Under henvisning til det oplyste foretager jeg ikke yderligere vedrørende dette spørgsmål. Jeg bemærker i den forbindelse at jeg i forbindelse med min seneste inspektion af Arresthuset i Næstved har noteret mig at direktoratet ikke stiller krav om at der i de lokale udmøntninger af den generelle biblioteksaftale kræves et vist antal bøger på fremmedsprog. Jeg har i den forbindelse udtalt at jeg er enig med direktoratet i at det væsentlige er at man i arresthuset vurderer om bogbestanden afspejler det behov som de indsatte har – herunder behovet for bøger på fremmedsprog.

Jeg går ud fra at arresthuset ved den næste revision vil overveje at medtage denne mulighed for at låne udenlandske bøger i husordenen."

Hverken arresthuset eller direktoratet er fremkommet med bemærkninger til dette spørgsmål.

Jeg beder arresthuset oplyse om det ved revideringen af husordenen har været overvejet at medtaget oplysning om at de indsatte har mulighed for at låne udenlandske bøger i husordenen. I givet fald beder jeg arresthuset underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

Ad punkt 6.13. Information af de indsatte

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse hvad direktoratets henstilling (af 17. december 2003 til samtlige kriminalforsorgens institutioner) om at oversættelse af den gældende husorden skal indgå i institutionernes overvejelser i forbindelse med planlægningen af den fremtidige ressourceanvendelse, har givet arresthuset anledning til. Det fremgår af brevet at det er direktoratets opfattelse at husordenen bør oversættes til engelsk selv om det for den enkelte institution kan forekomme ressourcekrævende.

Arresthuset har oplyst at man i første omgang havde valgt ikke at oversætte husordenen til engelsk idet der er meget få engelsksprogede indsatte i arresthuset. Efterfølgende har arresthuset overfor direktoratet telefonisk oplyst at man agter at få husordenen oversat.

Direktoratet har henholdt sig til arresthusets oplysninger, herunder planen om at oversætte husordenen snarest.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.15. Egne genstande mv.

I min opfølgingsrapport (nr. 1) er bl.a. anført følgende vedrørende de indsattes mulighed for at medbringe egen genstande:

”Det blev under inspektionen oplyst at der tidligere havde været mulighed for også at have en el-kedel (kaffemaskine er standardinventar), men at det efter at en fængselsfunktionær fik en kande kogende vand over sig da han åbnede en celledør, ikke længere er tilladt. I listen over tilladte/ikke tilladte genstande i husordenen (bilag A) henvises der for så vidt angår el-kedel til genstandsbekendtgørelsens §§ 3 og 4.

Jeg bad arresthuset uddybe denne henvisning.

Arresthuset har oplyst, at der rettelig skulle have været henvist til genstandsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 4, og at husordenen nu er ændret.

Direktoratet har henholdt sig til at husordenen nu er ændret således at der henvises til genstandsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 4, vedrørende genstande der kan benyttes som våben og andre personfarlige genstande.

I bekendtgørelsens § 3 er det anført at institutionens leder skal fastsætte nærmere regler om udlevering af indsattes egne genstande. Institutionens leder kan i denne forbindelse under hensyn til forholdene i den enkelte institution fastsætte yderligere begrænsninger i indsattes ret til at medtage, besidde og råde over egne genstande i institutionen, herunder med hensyn til genstandenes størrelse, antal og art mv.

Efter bekendtgørelsens § 4 kan institutionens leder eller den der bemyndiges dertil, bestemme at bestemte genstande ikke kan udleveres til en indsat hvis udlevering konkret er uforeneligt med ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn. Det følger af genstandsvejledningen (punkt 8, sidste afsnit) at institutionens leder, eller den der er bemyndiget hertil, i det enkelte tilfælde må vurdere om udlevering er uforeneligt med ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn, for så vidt angår genstande der ikke er omfattet af de fastsatte regler eller reglerne i bekendtgørelsen.

Det følger af genstandsvejledningens punkt 4 at afgørelse af om en genstand skal forbydes med den begrundelse at den vil kunne benyttes som våben, må bero på en konkret vurdering hvori bør indgå en afvejning af på den ene side genstandens farlighed ved eventuel benyttelse som våben, på den anden side hvor vigtig genstandens benyttelse – på lovlig vis – er for den indsattes dagligdag.

Jeg har fra mine inspektioner af samtlige landets arresthuse kendskab til at el-kedler mange steder tillades udleveret til de indsatte eller findes på cellerne som standardudstyr.

At anse el-kedler for omfattet af genstandsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 4 vil efter min umiddelbare opfattelse få vidtrækkende konsekvenser. Det vil således betyde at el-kedler ikke kan udleveres til indsatte i kriminalforsorgens institutioner (med undtagelse af pensioner, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 3).

Hertil kommer overvejelser om hvorvidt en kaffemaskine er tilstrækkelig til at lave te på, idet vandet nok er varmt, men ikke kogende, og heraf følgende overvejelser om på anden vis at tilbyde de indsatte der drikker te, kogende vand.

Inden jeg tager stilling til spørgsmålet, beder jeg direktoratet om på ny at overveje spørgsmålet.”

Arresthuset har – i lighed med det under inspektionen oplyste – oplyst at man har fravalgt udlevering af el-kedler ud fra et sikkerhedsmæssigt synspunkt idet en medarbejder tidligere er blevet overhældt med kogende vand fra en el-kedel.

Efterfølgende har arresthuset over for direktoratet supplerende oplyst at der aldrig har været klaget over at det ikke er muligt at lave te af kogende vand fra en el-kedel. Arrestforvareren vil dog drøfte spørgsmålet på det kommende talsmandsmøde. Hvis der på mødet bliver tilkendegivet et ønske om indførelse af en ordning hvorefter der kan tilbydes kogende vand til te fra fx el-kedel eller termokande, vil arresthuset vurdere hvordan dette ønske kan imødekommes.

Direktoratet har oplyst at direktoratet vender tilbage hertil når arresthusets overvejelser foreligger.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer direktoratets tilbagevenden til spørgsmålet, herunder til spørgsmålet om at anse el-kedler for omfattet af genstandsbekendtgørelsen § 2, stk. 1, nr. 4.

Jeg bemærker at jeg har konstateret at der i den udgave af husordenen som jeg har modtaget for så vidt angår el-kedler fortsat henvises til (den tidligere gældende) genstandsbekendtgørelsens §§ 3 og 4, og at dette således ikke – som det blev oplyst forud for min opfølgingsrapport (nr. 1) – er ændret.

Som det fremgår, har jeg flere gange under udarbejdelsen af denne rapport kunnet konstatere at forhold som jeg i min opfølgingsrapport (nr. 1) gik ud fra ville blive ændret/præciseret i arresthusets husorden, ikke er blevet ændret/præciseret i overensstemmelse hermed. Det samme gælder forhold som jeg i min opfølgingsrapport (nr. 1) noterede mig på baggrund af direktoratets oplysninger i udtalelsen om at direktoratet overfor arresthuset havde tilkendegivet at direktoratet gik ud fra ville blive ændret, og – for så vidt angår et enkelt forhold – som jeg noterede mig på baggrund af arresthusets oplysninger (forud for min opfølgingsrapport (nr. 1)) om at forholdet var ændret.

På denne baggrund bemærker jeg at når jeg anfører at jeg "går ud fra" at et forhold vil blive bragt i orden, vil blive ændret/præciseret eller lignende, er det udtryk for at forholdene efter min opfattelse bør ændres, præciseres, bringes i orden eller lignende i overensstemmelse hermed. Når jeg således anfører at jeg "går ud fra" at nogle forhold bør ændres mv., er det derfor udtryk for en forventning om at der sker en ændring – uden at jeg skal følge op på forholdet hvorfor jeg derfor ikke foretager mig videre vedrørende et sådant forhold. Såfremt myndigheden(-erne) ikke er enig i min opfattelse, forventer jeg således også at myndigheden(-erne) overfor mig reagerer herpå. Med min anvendelsen af udtrykket "jeg går ud fra" har jeg samtidig – ud fra en vurdering af at dette på dette tidspunkt ikke er nødvendigt – valgt ikke at fremsætte min opfattelse ved at fremkomme med en egentlig henstilling om at forholdene ændres mv.

Jeg måtte forstå det tidligere oplyste således at de radioer som arresthuset udlejer til de indsatte, ikke indeholder cd- og/eller kassettebåndafspiller og således ikke kan anvendes til gengivelse af musik efter den indsatte eget valg.

Jeg afventede således (fortsat) direktoratets behandling af spørgsmålet, herunder direktoratets tilbagemelding vedrørende resultatet af projektgruppens overvejelser.

Arresthuset har oplyst at man afventer arbejdsgruppens indstilling.

Direktoratet har oplyst at en projektgruppe i juni 2004 afgav indstilling om udlevering af genstande, herunder cd'er og cd-afspillere, til de indsatte i de lukkede fængsler (det lukkede afsnit i Statsfængslet Midtjylland og stærkafdelingen på Københavns Fængsler). Denne indstilling er godkendt, og overvejelser vedrørende implementeringen af den er i gang i øjeblikket. Indstillingen vedrører ikke direkte arresthusene, og det er i øjeblikket uklart i hvilket omfang den vil få afsmittende effekt i arresthusene. Sideløbende hermed er der nedsat en arbejdsgruppe der skal komme med forslag til hvordan man hindrer udveksling af uønsket kommunikation imellem de indsatte i arresthusene. Da hjemmebrændte cd'er og lignende medier kan anvendes til

kommunikation blandt de indsatte, indgår spørgsmålet om udlevering af blandt andet cd'er og cd-afspillere i arbejdsgruppens overvejelser. Spørgsmålet om udlevering af cd'ere i arresthusene vil således afhænge af en stillingtagen til arbejdsgruppens forslag.

Der er efter min modtagelse af direktoratets udtalelse fastsat regler om udlevering af cd'er mv. til de indsatte i de lukkede fængsler i bekendtgørelse nr. 208 af 18. marts 2005 om indsattes adgang til at medtage, besidde og råde over egne genstande m.v. og penge i kriminalforsorgens institutioner (genstandsbekendtgørelsen) der trådte i kraft den 15. april 2005.

Jeg er fra en anden sag bekendt med at resultatet af projektgruppens overvejelser forventes at få afsmittende effekt på reglerne om udlevering af genstande i arresthusene. Jeg har i denne anden sag tilkendegivet at jeg afventer direktoratets tilbagemelding vedrørende resultatet af disse overvejelser og direktoratets stillingtagen til indstillingen fra arbejdsgruppen der har behandlet spørgsmålet om modvirkning af varetægtsarrestanters uønskede kommunikation.

Jeg foretager mig på denne baggrund ikke videre vedrørende disse spørgsmål i relation til min inspektion af Arresthuset i Randers.

Opfølgning

Jeg afventer svar/underretning vedrørende pkt. 3.3., 6.7., 6.13. og 6.15.

Underretning

Denne rapport sendes til arresthuset, Politimesteren i Randers, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Lennart Frandsen
Inspektionschef